

Про затвердження Положення про валютний нагляд

Відповідно до статей [7](#), [15](#), [44](#), [56](#) Закону України "[Про Національний банк України](#)", статей [11](#), [14](#), [15](#), [16](#) Закону України "[Про валюту і валютні операції](#)", з метою визначення основних засад здійснення Національним банком України та уповноваженими установами валютного нагляду, підстав та порядку застосування Національним банком до уповноважених установ заходів впливу за порушення вимог валютного законодавства Правління Національного банку України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Положення про валютний нагляд (далі - Положення), що додається.
2. Визнати такими, що втратили чинність, нормативно-правові акти Національного банку України згідно з переліком, що додається.
3. Банки, небанківські фінансові установи, національний оператор поштового зв'язку, які до дня введення в дію Закону України "[Про валюту і валютні операції](#)" порушили вимоги [Декрету Кабінету Міністрів України](#) "Про систему валютного регулювання і валютного контролю" (далі - Декрет), Указу Президента України від 27 червня 1999 року [№ 734/99](#) "Про врегулювання порядку одержання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів та застосування штрафних санкцій за порушення валютного законодавства" та/або нормативно-правових актів Національного банку України з питань валютного регулювання та контролю, несуть відповідальність, передбачену статтею 16 Декрету, [Положенням про валютний контроль](#), затвердженим постановою Правління Національного банку України від 08 лютого 2000 року № 49, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 04 квітня 2000 року за № 209/4430 (зі змінами), [Положенням про застосування Національним банком України заходів впливу](#), затвердженим постановою Правління Національного банку України від 17 серпня 2012 року № 346, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17 вересня 2012 року за № 1590/21902 (зі змінами) (далі - Положення № 346), у редакції, що діяла на день вчинення відповідного порушення.
Національний банк України приймає рішення про застосування заходів впливу за порушення, зазначені в абзаці першому пункту 3 цієї постанови:
до банків - у порядку, визначеному [Положенням № 346](#), у редакції, що діє на день прийняття рішення, зазначеного в абзаці другому пункту 3 цієї постанови;
до небанківських фінансових установ та національного оператора поштового зв'язку - у порядку, визначеному Положенням.
4. Департаменту методології (Іваненко Н.В.) після офіційного опублікування довести до відома банків інформацію про прийняття цієї постанови.
5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Рожкову К.В.
6. Постанова набирає чинності одночасно з уведенням у дію Закону України "[Про валюту і валютні операції](#)".

Голова Я. Смолій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Правління

Національного банку України

03.01.2019 № 13

ПОЛОЖЕННЯ

про валютний нагляд

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблено відповідно до Законів України "[Про Національний банк України](#)", "[Про валюту і валютні операції](#)" (далі - Закон), іншого законодавства України та нормативно-правових актів Національного банку України (далі - Національний банк) і визначає основні засади здійснення Національним банком та уповноваженими установами валютного нагляду в Україні, підстави та порядок застосування Національним банком до уповноважених установ заходів впливу за порушення вимог валютного законодавства.
2. Терміни, які використовуються в цьому Положенні, уживаються в таких значеннях:
 - 1) відкликання (анулювання) ліцензії (далі - відкликання ліцензії) - позбавлення небанківської фінансової установи, оператора поштового зв'язку права на здійснення валютних операцій, передбачених ліцензією;
 - 2) зупинення валютних операцій - тимчасова, на визначений строк, заборона небанківській фінансовій установі, оператору поштового зв'язку (структурному підрозділу) здійснювати окремі види валютних операцій, передбачених ліцензією;
 - 3) зупинення ліцензії - тимчасова, на визначений строк, заборона небанківській фінансовій установі, оператору поштового зв'язку здійснювати валютні операції, передбачені ліцензією;
 - 4) ліцензія - ліцензія Національного банку на здійснення валютних операцій або генеральна ліцензія на здійснення валютних операцій, яка не втратила чинності після введення в дію [Закону](#);
 - 5) обмеження валютних операцій - тимчасове, на визначений строк, обмеження права небанківської фінансової установи, оператора поштового зв'язку здійснювати окремі види валютних операцій, передбачені ліцензією, за сумами/клієнтами/структурними підрозділами;
 - 6) припинення валютних операцій - заборона небанківській фінансовій установі, оператору поштового зв'язку (структурному підрозділу) здійснювати окремі види валютних операцій, передбачені ліцензією;
 - 7) структурний підрозділ - філія, інший відокремлений структурний підрозділ, невідокремлений структурний підрозділ, пункт обміну іноземної валюти, каса небанківської фінансової установи, об'єкт поштового зв'язку оператора поштового зв'язку, в якому здійснюється надання фінансових послуг;
 - 8) суттєве порушення небанківською фінансовою установою, оператором поштового зв'язку вимог валютного законодавства - це будь-яке з таких порушень:
невідповідність залишків готівкових коштів у касі на момент перевірки з питань дотримання вимог валютного законодавства (далі - перевірки) даним звітної довідки про касові обороти за день і залишки цінностей на суму в еквіваленті понад 50 тисяч гривень;
здійснення валютно-обмінної операції/торгівлі валютними цінностями в готівковій формі без застосування реєстратора розрахункових операцій та відображення її в бухгалтерських документах небанківської фінансової установи, оператора поштового зв'язку;
ненадання установою доступу уповноваженим працівникам Національного банку до систем автоматизації валютних операцій під час виїзної перевірки, інформації/документів про валютні операції, а також пояснень щодо проведених валютних операцій;
неподання, подання не в повному обсязі, подання недостовірної інформації/документів про валютні операції/їх копій (в електронному вигляді/на паперових носіях), подання документів про валютні операції/їх копій (в електронному вигляді/на паперових носіях), у яких неможливо прочитати всі написані в них відомості, що необхідні для виконання Національним банком функцій валютного нагляду, наприклад на запит Національного банку (письмовий запит Національного банку або уповноважених на проведення перевірки працівників Національного банку);
невиконання інших, крім зазначених в абзацах другого - п'ятому підпункту 8 пункту 2 розділу I цього Положення, вимог нормативно-правових актів Національного банку, що регламентують порядок проведення уповноваженими працівниками Національного банку виїзних, невиїзних перевірок, а також перевірок пунктів обміну іноземної валюти на території України.
Недостовірною(ими) інформацією/недостовірними документами про валютні операції є надана(і) установою інформація/документи про

валютні операції, що не підтверджена(і) даними первинних документів, матеріалів перевірки, офіційних документів/інформації, отриманих(ої) від органів державної влади та з інших джерел, чи суперечить(ать) таким даним/ документам/ інформації;

9) уповноважена установа - банк, філія іноземного банку (далі - банк), небанківська фінансова установа, оператор поштового зв'язку, який (яка) отримав (отримала) банківську ліцензію або ліцензію;

10) установа - небанківська фінансова установа, оператор поштового зв'язку, яка (який) отримала (отримав) ліцензію.

Інші терміни, які використовуються в цьому Положенні, уживаються в значеннях, визначених у [Законі](#), іншому законодавстві України і нормативно-правових актах Національного банку.

3. Датою виявлення порушення вимог валютного законодавства є дата складання:

1) акта виїзної/невиїзної перевірки уповноваженої установи або акта перевірки каси уповноваженої установи (пункту обміну іноземної валюти) щодо дотримання встановленого порядку організації та здійснення валютно - обмінних операцій/торгівлі валютними цінностями в готівковій формі відповідно до нормативно-правового акта Національного банку, що регламентує порядок проведення виїзних, невиїзних перевірок, а також перевірок пунктів обміну іноземної валюти на території України;

2) документа про виявлення порушень установою вимог нормативно-правового акта Національного банку з питань ліцензування валютних операцій (далі - документ про виявлення порушень).

4. Національний банк та уповноважені установи здійснюють валютний нагляд в Україні з метою встановлення відповідності здійснюваних валютних операцій валютному законодавству України з урахуванням ризик-орієнтованого підходу.

5. Національний банк організовує та здійснює валютний нагляд за уповноваженими установами шляхом проведення виїзних та невиїзних перевірок уповноважених установ, їх структурних підрозділів у порядку, визначеному нормативно-правовими актами Національного банку, що регламентують порядок проведення виїзних, невиїзних перевірок, та застосування до них у разі виявлення порушень валютного законодавства заходів впливу, адекватних цим порушенням.

6. Національний банк у разі виявлення порушень валютного законодавства адекватно вчиненому порушенню застосовує заходи впливу до:

1) банків - згідно із Законом України "[Про банки і банківську діяльність](#)" у випадках, на підставі та в порядку, визначених нормативно-правовим актом Національного банку з питань застосування Національним банком до банків заходів впливу;

2) установ - згідно із [Законом](#) у випадках, на підставах і в порядку, визначених цим Положенням та нормативно-правовим актом Національного банку з питань ліцензування валютних операцій.

7. Уповноважена установа як агент валютного нагляду здійснює нагляд за дотриманням валютного законодавства резидентами та нерезидентами під час проведення операцій через цю установу. Цей нагляд полягає в установленні уповноваженою установою відповідності валютних операцій її клієнтів (резидентів і нерезидентів) вимогам валютного законодавства України, запобіганні уповноваженою установою проведенню її клієнтами через цю установу валютних операцій, що не відповідають вимогам валютного законодавства, та/або своєчасному інформуванні уповноваженою установою Національного банку у випадках і в порядку, установлених законодавством України, уключаючи нормативно-правові акти Національного банку, про валютні операції, що не відповідають вимогам валютного законодавства.

Відсутність в уповноважених установах документів (в електронному вигляді/на паперових носіях), що підтверджують відповідність проведених їх клієнтами валютних операцій валютному законодавству, за умови, що з дати здійснення цих валютних операцій минуло не більше п'яти років, кваліфікується як нездійснення/неналежне здійснення цими установами валютного нагляду в частині невиконання обов'язків щодо запобігання проведенню їх клієнтами валютних операцій, що не відповідають вимогам валютного законодавства.

8. Уповноважені установи під час проведення валютних операцій зобов'язані враховувати вимоги нормативно-правового акта Національного банку з питань здійснення уповноваженими установами аналізу та перевірки документів (інформації) про валютні операції.

9. Національний банк застосовує до установ за порушення вимог валютного законодавства заходи впливу, визначені в пункті 2 частини першої статті [14 Закону](#), протягом шести місяців із дня виявлення порушення, але не пізніше ніж через три роки з дня його вчинення, у випадках, на підставах і в порядку, визначеному цим Положенням та нормативно-правовими актами Національного банку з питань ліцензування валютних операцій.

10. Національний банк за порушення в діяльності структурного підрозділу установи застосовує заходи впливу безпосередньо до установи - юридичної особи.

11. Національний банк застосовує захід впливу за порушення установою/структурним підрозділом установи вимог валютного законодавства на підставі:

1) результатів (матеріалів) проведених Національним банком виїзних, невиїзних перевірок, а також перевірок пунктів обміну іноземної валюти на території України, уключаючи перевірки, проведені Національним банком протягом трьох місяців поспіль з питань дотримання порядку проведення валютно-обмінних операцій/торгівлі валютними цінностями в готівковій формі;

2) інших документів/копій документів, уключаючи складені структурними підрозділами Національного банку документи (їх копії), в яких зафіксовано/які можуть свідчити про порушення установою (її структурними підрозділами) вимог валютного законодавства.

12. Заходи впливу, що застосовуються Національним банком до установи, мають бути адекватними конкретним порушенням, які ними були допущені.

Вибір адекватних заходів впливу, які застосовуються до установ відповідно до статті [14 Закону](#) та цього Положення, має здійснюватися з урахуванням:

1) характеру та кількості виявлених порушень;

2) причин, які зумовили виникнення виявлених порушень.

13. Рішення про застосування заходу впливу до установи приймає Правління Національного банку або Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем (далі - Комітет з питань нагляду).

14. Рішення Національного банку про застосування заходу впливу до установи має містити зміст (назву) заходу впливу, що застосовується до установи, реквізити документа, в якому визначені порушення, опис порушень (із зазначенням норм валютного законодавства, які порушені). Рішення Національного банку про застосування заходу впливу є обов'язковим для виконання.

15. Національний банк передає копію рішення про застосування заходу впливу установі через уповноваженого представника або надсилає у формі рекомендованого листа із повідомленням про вручення.

16. Національний банк повідомляє про прийняте рішення про застосування заходу впливу до установи:

1) установу - письмово (на паперових носіях або засобами електронного зв'язку Національного банку) не пізніше п'яти робочих днів із дня прийняття такого рішення;

2) громадськість - шляхом розміщення інформації про прийняте рішення на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку не пізніше наступного робочого дня з дня прийняття цього рішення.

17. Застосування заходу впливу до уповноваженої установи не звільняє її від обов'язку усунути порушення, за яке цей захід впливу був застосований, якщо таке порушення може бути усунуто.

18. Рішення Національного банку про застосування заходу впливу до установи може бути оскаржене в судовому порядку. Оскарження не зупиняє виконання рішення.

II. Види заходів впливу, які застосовуються до установ

19. Національний банк має право застосувати до установи такий захід впливу, як письмове застереження в разі встановлення в її діяльності та/або в діяльності її структурного підрозділу порушень вимог валютного законодавства.

20. Рішення про застосування заходу впливу до установи у вигляді письмового застереження приймає Комітет з питань нагляду. Письмове застереження складається на бланку Комітету з питань нагляду та підписується головою Комітету з питань нагляду.
21. Національний банк у письмовому застереженні висловлює установі своє занепокоєння станом виконання установою вимог нормативно-правових актів Національного банку з питань валютного регулювання та валютного нагляду, указує на допущені порушення, недоліки в роботі та конкретні заходи, яких потрібно вжити установі у визначені строки з метою усунення порушень, недоліків у роботі та/або недопущення їх надалі, включаючи заходи щодо усунення порушень або недоліків у діяльності установи або її структурного підрозділу, які безпосередньо ще не призвели до нездійснення/неналежного здійснення установою валютного нагляду.
22. Установа зобов'язана подати Національному банку протягом п'яти робочих днів із дати отримання письмового застереження відповідь із зазначенням строку, протягом якого вона зобов'язується вирішити виявлені проблеми та усунути порушення та/або вжити заходів щодо недопущення таких порушень у подальшій діяльності.
- Національний банк протягом 20 календарних днів із дня отримання зобов'язань установи щодо усунення порушень має право надати до них зауваження, які є обов'язковими для врахування установою.
23. Національний банк у разі невиконання установою вимог щодо усунення зазначених у письмовому застереженні порушень в установлені строки або неврахування зауважень, передбачених абзацом другим пункту 22 розділу II цього Положення, розглядає питання щодо застосування до установи іншого заходу впливу.
24. Рішення про обмеження, зупинення чи припинення здійснення установою окремих видів валютних операцій, зупинення ліцензії приймає Правління Національного банку або Комітет з питань нагляду.
25. Національний банк має право прийняти рішення про обмеження, зупинення чи припинення здійснення установою окремих видів валютних операцій, зупинення ліцензії в разі:
- 1) недотримання, порушення установою вимог, установлених нормативно-правовим актом Національного банку з питань ліцензування валютних операцій (уключаючи вимогу щодо наявності мінімального розміру власного капіталу установи, потрібного для здійснення певних валютних операцій);
 - 2) наявність суттєвих(ого) порушень(ня) вимог валютного законодавства після застосування до установи протягом останнього року заходів(у) впливу у вигляді штрафних(ої) санкцій(ї);
 - 3) невиконання в установлені строк вимог Національного банку щодо усунення порушень у діяльності установи;
 - 4) порушення інших вимог нормативно-правових актів Національного банку, крім випадків, передбачених у підпунктах 1-3 пункту 25 розділу II цього Положення;
 - 5) несплати штрафу, накладеного Національним банком за порушення вимог валютного законодавства, протягом одного місяця з дати винесення відповідного рішення.
26. Національний банк у разі встановлення факту подання установою неповної та/або недостовірної інформації про структурний(і) підрозділ(и) або, якщо діяльність такого(их) структурного(их) підрозділу(ів) не відповідає вимогам валютного законодавства, має право прийняти рішення про припинення здійснення структурним підрозділом установи валютних операцій (уключаючи здійснення валютних операцій на користь або за дорученням клієнтів) та/або рішення про обмеження, зупинення здійснення установою валютних операцій, зупинення ліцензії.
27. Національний банк протягом трьох робочих днів із дня прийняття рішення про обмеження, зупинення чи припинення здійснення установою окремих видів валютних операцій, зупинення ліцензії:
- 1) передає установі копію такого рішення під підпис її уповноваженого представника на другому примірнику супровідного листа із зазначенням дати та часу отримання (далі - момент отримання рішення), або
 - 2) надсилає установі повідомлення про прийняте рішення про обмеження, зупинення чи припинення здійснення установою окремих видів валютних операцій, зупинення ліцензії засобами електронного зв'язку Національного банку з обов'язковим направленням копії цього рішення засобами поштового зв'язку у формі рекомендованого листа із повідомленням про вручення згідно з установленими Національним банком правилами пересилання документів.
28. Національний банк у разі відмови уповноваженого представника установи отримувати копію зазначеного в пункті 27 розділу II цього Положення рішення на паперових носіях робить на другому примірнику супровідного листа відмітку про таку відмову із зазначенням дати, часу відмови та надсилає установі копію наведеного рішення поштою з повідомленням про вручення згідно з установленими Національним банком правилами пересилання документів з грифом обмеження доступу. Моментом отримання установою рішення на паперових носіях про обмеження, зупинення чи припинення здійснення установою окремих видів валютних операцій, зупинення ліцензії в такому випадку вважаються дата та час відмови отримувати копію цього рішення, що проставлені на другому примірнику супровідного листа.
29. Моментом отримання установою рішення про обмеження, зупинення чи припинення здійснення установою окремих видів валютних операцій, зупинення ліцензії, повідомлення про яке було надіслане засобами електронного зв'язку Національного банку, є дата та час отримання установою такого повідомлення електронною поштою Національного банку.
30. Установа з моменту отримання рішення про обмеження здійснення установою окремих видів валютних операцій і протягом визначеного цим рішенням строку (або до визначеного терміну) укладає договори та здійснює валютні операції, уключаючи операції згідно з договорами, що укладені нею до моменту отримання рішення, з урахуванням установлених обмежень.
31. Установа з моменту отримання рішення Національного банку про зупинення здійснення окремих видів валютних операцій або про зупинення ліцензії та на визначений у цьому рішенні строк (або до визначеного терміну) втрачає право одночасно на здійснення таких валютних операцій у визначеній рішенням частині (щодо видів операцій і/або кола клієнтів, і/або структурних підрозділів, через які можуть здійснюватися валютні операції) та укладання нових договорів (продовження строку діючих договорів) щодо проведення валютних операцій, які зупинені.
32. Установа з моменту отримання рішення Національного банку про припинення здійснення окремих видів валютних операцій утрачає право на їх здійснення.
33. Установа з дня отримання копії рішення про обмеження, зупинення чи припинення здійснення установою окремих видів валютних операцій, зупинення ліцензії:
- 1) протягом трьох робочих днів письмово повідомляє клієнтів, з якими укладені договори про здійснення валютних операцій про це рішення;
 - 2) у порядку, строки та в обсягах, які встановлені Національним банком, надає Національному банку інформацію щодо стану виконання цього рішення.
- Установа, яка має структурний підрозділ на території іншої країни, протягом трьох робочих днів із дня отримання копії рішення про обмеження, зупинення чи припинення здійснення установою окремих видів валютних операцій, зупинення ліцензії повідомляє цей структурний підрозділ і наглядовий орган іноземної країни про застосування Національним банком заходу впливу у вигляді обмеження, зупинення чи припинення здійснення окремих видів валютних операцій, або про зупинення, відкликання ліцензії та надає копію такого повідомлення до Національного банку.
34. Установа зобов'язана надати Національному банку не пізніше ніж за 20 робочих днів до закінчення строку (настання терміну), на який (до якого) обмежено або зупинено право установи на здійснення окремих видів валютних операцій або зупинено ліцензію:
- 1) інформацію про вжиті установою заходи щодо усунення порушень валютного законодавства та/або недопущення таких порушень у подальшій діяльності та про стан виконання рішення про обмеження, зупинення здійснення установою окремих видів валютних операцій,

зупинення ліцензії;

2) засвідчені установою документи, що підтверджують усунення порушень і/або вжиття заходів щодо недопущення таких порушень у подальшій діяльності.

Національний банк має право вимагати від установи надання додаткової інформації щодо документів, поданих згідно з пунктом 34 розділу II цього Положення, з метою визначення можливості здійснення установою валютних операцій після закінчення строку (настання терміну), на який (до якого) обмежено або зупинено право установи на здійснення окремих видів валютних операцій або зупинено ліцензію.

35. Національний банк у разі виконання установою рішення про обмеження, зупинення здійснення установою окремих видів валютних операцій, зупинення ліцензії, усунення порушень валютного законодавства та/або недопущення таких порушень у подальшій діяльності, надання інформації та документів, виконання інших заходів згідно з вимогами пунктів 30 - 34 розділу II цього Положення (далі - дотримання умов обмеження/зупинення) повідомляє установу про можливість здійснення валютних операцій (якщо видана установі ліцензія зупинилась - про поновлення ліцензії) не пізніше останнього дня строку (настання терміну), на який (до якого) установі обмежено або зупинено валютні операції чи зупинено ліцензію.

Установа має право розпочати здійснення валютних операцій після отримання від Національного банку цього повідомлення.

Видана установі ліцензія, яку було зупинено, поновлюється після отримання установою від Національного банку повідомлення про поновлення ліцензії.

36. Національний банк, якщо установа не дотримала умов обмеження/зупинення, має право прийняти рішення про:

- 1) продовження строку дії заходу впливу, визначеного рішенням, умови якого не дотримані;
- 2) застосування до установи іншого заходу впливу.

37. Установа зобов'язана в разі прийняття Національним банком рішення про припинення валютних операцій або відкликання ліцензії:

- 1) припинити здійснення всіх валютних операцій, передбачених ліцензією, в строк, визначений нормативно-правовим актом Національного банку з питань ліцензування валютних операцій, - у разі прийняття Національним банком рішення про відкликання ліцензії;
- 2) припинити здійснення окремих валютних операцій, передбачених ліцензією, в строк, визначений у рішенні Національного банку, - у разі прийняття Національним банком рішення про припинення валютних операцій;
- 3) ужити заходів щодо припинення здійснення валютних операцій структурними підрозділами установи;
- 4) забезпечити повернення коштів, залучених в іноземній валюті, їх власникам - клієнтам установи. Установа має право повертати зазначені кошти як в іноземній валюті, в якій вони були залучені, так і в національній валюті за бажанням клієнтів установи;
- 5) ужити заходів щодо погашення заборгованості в іноземній валюті;
- 6) ужити заходів щодо погашення заборгованості перед нерезидентами в національній валюті.

38. Установа має право подати до Національного банку клопотання про:

- 1) дострокову відміну обмеження/зупинення валютних операцій, дострокове поновлення зупиненої ліцензії;
- 2) відміну припинення валютних операцій не раніше ніж через шість місяців із дня прийняття рішення про припинення валютних операцій.

39. Установа разом із клопотанням подає до Національного банку для розгляду питання щодо:

- 1) дострокової відміни обмеження/зупинення валютних операцій, дострокового поновлення зупиненої ліцензії - інформацію та документи, що підтверджують дотримання установою умов обмеження/зупинення;
- 2) відміни припинення валютних операцій - такі документи:

інформацію про виконання установою рішення про припинення валютних

операцій і заходів щодо усунення порушень валютного законодавства (далі - дотримання умов припинення);

засвідчені установою документи, що підтверджують усунення порушень валютного законодавства і/або вжиття заходів щодо недопущення таких порушень у подальшій діяльності.

Національний банк має право вимагати від установи додаткової інформації щодо документів, поданих згідно з пунктами 38, 39 розділу II цього Положення, для прийняття рішення про дострокову відміну обмеження/зупинення валютних операцій, відміну припинення здійснення валютних операцій або про дострокове поновлення зупиненої ліцензії.

40. Національний банк повертає клопотання про дострокову відміну обмеження/зупинення валютних операцій, відміну припинення валютних операцій або про дострокове поновлення зупиненої ліцензії без розгляду, якщо:

- 1) установа не надала інформацію та документи, зазначені в пунктах 38, 39 розділу II цього Положення;
- 2) клопотання про відміну припинення валютних операцій подане до закінчення шестимісячного строку з дня прийняття рішення про припинення валютних операцій.

41. Національний банк приймає рішення про задоволення клопотання установи про дострокову відміну обмеження/зупинення валютних операцій, відміну припинення валютних операцій або про дострокове поновлення зупиненої ліцензії або відмову в задоволенні клопотання в разі недотримання установою умов зупинення/обмеження/припинення, установлення в діяльності установи нових фактів порушення валютного законодавства не пізніше 30 робочих днів із дати надходження до Національного банку документів, зазначених у пунктах 38, 39 розділу II цього Положення.

Установа має право розпочати здійснення валютних операцій, що були обмежені, зупинені, припинені, або валютних операцій, передбачених ліцензією, яку було зупинено, після отримання повідомлення Національного банку про прийняте рішення про дострокову відміну обмеження/зупинення валютних операцій, відміну припинення здійснення валютних операцій або про дострокове поновлення зупиненої ліцензії.

42. Національний банк має право застосувати до установи захід впливу у вигляді штрафу за кожний вид порушення вимог валютного законодавства:

- 1) порушення вимог статті [5 Закону](#) та/або нормативно-правового акта Національного банку з питань порядку проведення розрахунків за валютними операціями;
- 2) порушення вимог статті [6 Закону](#) та/або нормативно-правового акта Національного банку з питань умов та порядку торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України;
- 3) порушення вимог статті [7 Закону](#) та/або нормативно-правового акта Національного банку з питань порядку проведення переказу валютних цінностей;
- 4) порушення вимог статті [8 Закону](#) та/або нормативно-правового акта Національного банку з питань порядку транскордонного переміщення валютних цінностей;
- 5) здійснення валютних операцій, що потребують ліцензії згідно зі статтею [9 Закону](#), та/або не передбачені у виданій установі ліцензії;
- 6) порушення установою вимог статті [10 Закону](#) щодо періодичності, строків, способу та порядку подання інформації (статистичної звітності) про валютні операції, а також допущення суттєвих помилок в інформації (статистичній звітності) про валютні операції;
- 7) виявлення протягом періоду, що підлягав перевірці, суттєвих порушень вимог валютного законодавства, а саме: ненадання установою доступу уповноваженим працівникам Національного банку до систем автоматизації валютних операцій під час виїзної перевірки, інформації/документів про валютні операції, а також пояснень щодо проведених валютних операцій; неподання, подання не в повному обсязі, подання недостовірної інформації/документів про валютні операції/їх копій (в електронному вигляді/на паперових носіях), подання документів про валютні операції/їх копій (в електронному вигляді/на паперових носіях), у яких неможливо прочитати всі написані в них відомості, що необхідні для виконання Національним банком функцій валютного нагляду на запит Національного банку або уповноважених на проведення перевірки працівників Національного банку;

- невиконання інших, крім зазначених в абзацах другому та третьому підпункту 7 пункту 42 розділу II цього Положення, вимог нормативно-правових актів Національного банку, що регламентують порядок проведення уповноваженими працівниками Національного банку виїзних, невіїзних перевірок, а також перевірок пунктів обміну іноземної валюти на території України;
- 8) порушення вимог статті [11 Закону](#) та/або нормативно-правових актів Національного банку в частині невиконання/неналежного виконання обов'язків щодо здійснення установою валютного нагляду;
- 9) порушення вимог статті [12 Закону](#) та/або нормативно-правового акта Національного банку з питань запровадження засобів захисту, порядку здійснення валютних операцій в умовах запроваджених заходів захисту;
- 10) виявлення суттєвих(ого) порушень(ня) вимог валютного законодавства під час проведених протягом трьох місяців поспіль перевірок з питань дотримання вимог щодо здійснення валютно-обмінних операцій/торгівлі валютними цінностями в готівковій формі;
- 11) порушення порядку, строків і технології виконання операцій, що встановлені нормативно-правовими актами Національного банку;
- 12) невиконання/неналежне виконання рішення Національного банку про застосування заходу впливу;
- 13) порушення інших, крім зазначених у підпунктах 1-12 розділу II цього Положення, вимог нормативно-правових актів Національного банку з питань валютного регулювання та нагляду.
43. Національний банк за допущення порушень, визначених підпунктами 1-5, 8, 9 пункту 42 розділу II цього Положення, має право застосувати до установи штраф у розмірі до 5 відсотків від розміру власного капіталу установи за кожен випадок порушення.
44. Національний банк за порушення вимог статті [10 Закону](#) щодо періодичності, строків, способу та порядку подання інформації (статистичної звітності) про валютні операції, а також допущення суттєвих помилок в інформації (статистичній звітності) про валютні операції має право застосувати до установи штраф у розмірі, що не більше ніж 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, за всі виявлені факти порушень протягом періоду, що підлягав перевірці.
- Допущенням суттєвої помилки в інформації (статистичній звітності) про валютні операції є:
- 1) допущення помилки в будь-якому показнику, який виражений не в одиницях валют, в інформації (статистичній звітності) про валютні операції за звітний період за умови, що цей показник пов'язаний з конкретною сумою валютної операції та якщо ця сума (в еквіваленті) дорівнює чи перевищує розмір, установлений для фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відповідно до вимог законодавства з питань фінансового моніторингу;
- 2) допущення помилки в кількісному показнику, який виражений в одиницях валют, в інформації (статистичній звітності) про валютні операції за звітний період (далі - Показник), за умови, що така помилка призвела до зміни розміру цього Показника на 5 і більше відсотків, але не менше ніж на суму (в еквіваленті), що дорівнює чи перевищує розмір, установлений для фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відповідно до вимог законодавства з питань фінансового моніторингу. Зміна цього показника розраховується як різниця між помилковим і правильним його значенням, віднесена до його правильного значення. Зазначений розрахунок здійснюється відносно кожного окремого кількісного показника.
- Національний банк не застосовує до установи штраф за допущення помилок в інформації (статистичній звітності) про валютні операції, які не є суттєвими.
45. Національний банк за порушення, визначені в підпункті 7 пункту 42 розділу II цього Положення, має право застосувати до установи штраф у розмірі до 20 відсотків від розміру власного капіталу установи за кожен випадок порушення.
46. Національний банк за допущення порушень, визначених у підпункті 8 пункту 42 розділу II цього Положення, у частині інформування у випадках і в порядку, установлених валютним законодавством, органу валютного нагляду про валютні операції, що не відповідають вимогам валютного законодавства, має право застосувати до установи штраф у розмірі до 1 відсотка від розміру власного капіталу установи за всі виявлені факти порушень, виявлені під час проведення перевірки.
47. Національний банк за допущення порушень, визначених у підпункті 10 пункту 42 розділу II цього Положення, має право застосувати до установи штраф у розмірі від 0,1 до 20 відсотків від розміру власного капіталу установи за всі факти порушень, виявлені під час проведення перевірок, проведених протягом трьох місяців поспіль.
48. Національний банк за допущення порушень, визначених у підпунктах 11-13 пункту 42 розділу II цього Положення, має право застосувати до установи штраф у розмірі від 0,1 до 1 відсотка від розміру власного капіталу установи за кожен випадок порушення.
49. Національний банк визначає розмір штрафу з різниці між сумою проведеної валютної операції та сумою, що є нормативно визначеною, якщо згідно з валютним законодавством дозволено проводити окремі валютні операції у визначених сумах/лімітах.
50. Штраф нараховується та сплачується у національній валюті.
51. Установа сплачує нараховану суму штрафу та письмово повідомляє Національний банк про сплату протягом строку, установленого Національним банком у рішенні про застосування заходу впливу.
52. Національний банк із метою визначення розмірів штрафу, передбачених у пунктах 43, 45-48 розділу II цього Положення, використовує розмір власного капіталу установи станом на останню звітну дату, що передує даті складання акта перевірки або документа про виявлення порушень, що зазначені в підпунктах 1, 2 пункту 3 розділу I цього Положення.
53. Рішення Національного банку про застосування до установи заходу впливу у вигляді штрафу (далі - рішення про застосування штрафу) є виконавчим документом і набирає законної сили з дати його прийняття.
- Рішення про застосування штрафу повинно містити відомості, передбачені статтею [4 Закону України "Про виконавче провадження"](#).
- Національний банк передає рішення про застосування штрафу до органів державної виконавчої служби для примусового виконання в разі невиконання установою такого рішення в добровільному порядку.

Директор
Департаменту методології Н. Іваненко

ПОГОДЖЕНО:
Перший заступник
Голови Національного банку України К. Рожкова

Додаток
до постанови Правління
Національного банку України
03.01.2019 № 13

- ПЕРЕЛІК
нормативно-правових актів Національного банку України, що втратили чинність
1. Постанова Правління Національного банку України від 08 лютого 2000 року [№ 49](#) "Про затвердження Положення про валютний контроль", зареєстрована в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2000 року за № 209/4430 (зі змінами).
 2. Постанова Правління Національного банку України від 14 березня 2001 року [№ 106](#) "Про внесення змін і доповнень до Положення про валютний контроль", зареєстрована в Міністерстві юстиції України 16 травня 2001 року за № 418/5609.
 3. Постанова Правління Національного банку України від 19 грудня 2001 року [№ 530](#) "Про внесення зміни до Положення про валютний контроль", зареєстрована в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2001 року за № 1072/6263.
 4. Постанова Правління Національного банку України від 29 січня 2003 року [№ 30](#) "Про внесення змін до Положення про валютний контроль",

зареєстрована в Міністерстві юстиції України 14 лютого 2003 року за № 115/7436.

5. Постанова Правління Національного банку України від 21 травня 2003 року [№ 198](#) "Про затвердження Положення про здійснення уповноваженими банками контролю за проведенням резидентами та нерезидентами, до яких застосовані спеціальні санкції згідно зі статтею 37 Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність", валютних операцій через ці банки", зареєстрована в Міністерстві юстиції України 09 червня 2003 року за № 463/7784.
6. Пункт 2 постанови Правління Національного банку України від 20 жовтня 2004 року [№ 494](#) "Про внесення змін до окремих нормативно-правових актів Національного банку України", зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 09 листопада 2004 року за № 1431/10030.
7. Постанова Правління Національного банку України від 16 лютого 2005 року [№ 51](#) "Про внесення зміни до Положення про валютний контроль", зареєстрована в Міністерстві юстиції України 18 лютого 2005 року за № 249/10529.
8. Постанова Правління Національного банку України від 13 грудня 2006 року [№ 456](#) "Про затвердження Змін до Положення про валютний контроль", зареєстрована в Міністерстві юстиції України 12 січня 2007 року за № 14/13281.
9. Пункт 2 постанови Правління Національного банку України від 21 вересня 2007 року [№ 338](#) "Про затвердження Положення про порядок проведення виїзних, невиїзних (камеральних) перевірок щодо дотримання банками, іншими фінансовими установами, національним оператором поштового зв'язку вимог валютного законодавства України та перевірок пунктів обміну іноземної валюти на території України", зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 26 жовтня 2007 року за № 1220/14487.
10. Постанова Правління Національного банку України від 05 листопада 2009 року [№ 654](#) "Про внесення змін до Положення про валютний контроль", зареєстрована в Міністерстві юстиції України 24 листопада 2009 року за № 1134/17150.
11. Підпункти 1.2 і 1.7 пункту 1 постанови Правління Національного банку України від 26 квітня 2011 року [№ 118](#) "Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України", зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 23 травня 2011 року за № 618/19356.
12. Постанова Правління Національного банку України від 15 серпня 2011 року [№ 281](#) "Про затвердження Положення про порядок надання банкам і філіям іноземних банків генеральних ліцензій на здійснення валютних операцій", зареєстрована в Міністерстві юстиції України 06 вересня 2011 року за № 1054/19792.
13. Постанова Правління Національного банку України від 22 грудня 2011 року [№ 464](#) "Про внесення змін до Положення про порядок надання банкам і філіям іноземних банків генеральних ліцензій на здійснення валютних операцій", зареєстрована в Міністерстві юстиції України 10 січня 2012 року за № 22/20335.
14. Постанова Правління Національного банку України від 07 червня 2012 року [№ 224](#) "Про внесення змін до Положення про валютний контроль", зареєстрована в Міністерстві юстиції України 21 червня 2012 року за № 1023/21335.
15. Пункт 4 постанови Правління Національного банку України від 03 грудня 2012 року [№ 500](#) "Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України щодо порядку видачі генеральних та індивідуальних ліцензій", зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2012 року за № 2156/22468.
16. Пункт 1 постанови Правління Національного банку України від 07 жовтня 2014 року [№ 637](#) "Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України".
17. Пункт 2 постанови Правління Національного банку України від 06 листопада 2014 року [№ 712](#) "Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України".
18. Пункт 5 постанови Правління Національного банку України від 14 квітня 2015 року [№ 234](#) "Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України".
19. Пункти 1 і 2 постанови Правління Національного банку України від 15 квітня 2015 року [№ 255](#) "Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України".
20. Пункт 2 постанови Правління Національного банку України від 21 травня 2015 року [№ 332](#) "Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України".
21. Пункти 4, 9 і 12 постанови Правління Національного банку України від 19 червня 2015 року [№ 392](#) "Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України".
22. Пункт 4 постанови Правління Національного банку України від 11 серпня 2015 року [№ 517](#) "Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України".
23. Пункт 2 постанови Правління Національного банку України від 05 вересня 2016 року [№ 380](#) "Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України".
24. Пункт 2 постанови Правління Національного банку України від 07 вересня 2016 року [№ 383](#) "Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України".
25. Постанова Правління Національного банку України від 18 жовтня 2016 року [№ 394](#) "Про внесення змін до Положення про валютний контроль".
26. Постанова Правління Національного банку України від 24 травня 2017 року [№ 40](#) "Про затвердження Змін до Положення про порядок надання банкам і філіям іноземних банків генеральних ліцензій на здійснення валютних операцій".
27. Пункт 1 постанови Правління Національного банку України від 06 вересня 2018 року [№ 97](#) "Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України".
28. Пункт 2 постанови Правління Національного банку України від 28 листопада 2018 року [№ 131](#) "Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України".

Директор

Департаменту методології Н. Іваненко